

İLK ÖĞRETİM GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 6/13095

1776

8/VII/1946
ÖZET:
4753 sayılı kanunun uy-
gulandığı yerlerde o-
kullara toprak tahsisi
h.

Valiliklere

4753 sayılı çiftçiyi topraklandırma kanununun uygulanmasına geçilmiş bulunmaktadır. Hükümleri yürürlükte bulunan 3803, 4274, ve 4459 sayılı özel kanunlara göre köy okulları adına ayrılacak arazinin tahsis işleminin teşkil edilen ilgili kurullar tarafından en kısa zamanda ayrılıp tesbit edilmesi ve aşağıda örneği yazılı Tarım Bakanlığı tebliği gereğince sonuçlandırılması lazımdır. Ayrılacak arazinin 3803 sayılı kanunun 12 nci maddesi hükmüncü ve Maliye Bakanlığının 28/IX/1945 tarih ve 3121/570 sayılı tamimiyle bildirilen tebliğ gereğince köyde bulunan devlete ait ziraate elverişli her türlü araziden tercihan ayrılmamasına bilhassa önem verilecektir. Tahsis işlerine ait yollukların en tasarruflu şekilde kullanılmasına ve arazi ayırma işinin hızlandırılmasına çalışılmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
B. Kadırgan

T. C. 28/VI/1946
TARIM BAKANLIĞI ÖZET:
TOPRAK İŞ. GENEL 4753 sayılı kanunun uy-
MÜDÜRLÜĞÜ gulandığı yerlerde o-
Baş. Mg. Şubesi kullara toprak tahsisi
Genel sayı: B. Mds./4747 h.

Millî Eğitim Bakanlığına

31 Mayıs 1946 gün ve İlk Öğretim Umum Müdürlüğü 11732 sayılı yazıları karşılığıdır:

1 — 4753 sayılı çiftçiyi topraklandırma kanununun uygulanma suretini gösterir tüzük tasarrufları, yürürlükte bulunan kanunlarına göre Devlet arazisinden yapılacak tahsislere ilişkin 22 nci maddesinin bir örneği ilişik olarak sunulmuştur. Tasarı halen Danıştayda tetkikte bulunmaktadır.

2 — Çiftçiyi topraklandırma kanununun arazi kamulaştırma ve dağıtma hükümlerinin, Antalya ilinin Merkez ve Serik, Denizli ilinin Merkez ve Sarayköy, İzmir ilinin Tire ve Es. kşehir ilinin Merkez ilçelerinde uygulanması hakkındaki 14/5/1946 gün ve 4/4168 sayılı Bakanlar Kurulu kararı 22/5/1946 gün ve 6313 sayılı resmi Gazete ile yayımlanmıştır.

HABERLER :

1946—1947 öğretim yılından itibaren faaliyette bulunmak üzere mevcutlara ilâveten Karadüz Ereğlisinde bir Erkek Orta Sanat Okulu açılmıştır.

1946—1947 öğretim yılından itibaren faaliyette bulunmak üzere mevcutlara ilâveten Alaşehir, Dörtöyl, Gediz, Mudanya, Çarşamba ve Pasinler'de birer orta okul açılmış ve Darende Özel Orta Okulu da «Darende Orta Okulu» olmuştur.

TAKDİRNAME ALANLAR :

Bakırköy 11 nci Orta Okul Kâtip ve Hesap Memuru Perhan Kural, Denizli İsmet İnönü Lisesi İdare Memuru Şakir Ertuğ, Denizli İsmet İnönü Lisesi Kâtip ve Hesap Memuru Kadri Meriç, Antakya Erkek Lisesi Kâtip ve Hesap Memuru Hulûsi Turgut görevlerinde üstün başarı gösterdiklerinden dolayı birer takdirname ile taltif edilmişlerdir.

DÜZELTME :

25/XI/1946 tarih ve 409 sayılı Tebliğler Dergisinin 124 üncü sayfasında yayımlanan tebliğlerin devam ettiği üçüncü sütunun ikinci sayfasında Sivas Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmeni Necip Erdem'in Divrik Nuri Demirağ Orta Okulu Müdür ve Tarih-Coğrafya Öğretmenliğine tayin edilmişse de adı geçen Öğretmen Sivas Orta Okulunda bırakılmıştır. Divrik Nuri Demirağ Orta Okul Müdürlüğüne Akaray Orta Okulu Müdür yardımcısı ve Türkçe Öğretmeni Fikret Madaralı tayin edilmiştir. Bu şeklide düzeltilmesi rica olunur.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMIMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

T. C.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALİ SANDIĞI RINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 9

6 OCAK 1947

SAYI: 415

GENELGELER :

TALİM VE TERBİYE 20/XII/1946
DAİRESİ ÖZET:
Sayı: 2-1673/28
Okullarımızda okul aile birlikleri kurulması h.

Millî Eğitim Müdürlüklerine, Lise ve Orta Okul Müdürlükleriyle bu derecedeki diğer okullar müdürlüklerine. İlk Okul Başöğretmenliklerine

Okullarımızda okul aile birlikleri kurulması hakkında 3 üncü Millî Eğitim Şurasınca kabul edilen esaslar ve bunlara bağlı düşünceler aşağıda belirtilmiştir. Konu üzerinde hazırlanmakta olan bir yönetmelik de sonradan gönderilecektir.

Okullarımızın sosyal ve eğitsel faaliyetine geniş ölçüde gelişme sağlayacak olan bu birliklerin hemen kurulmasına geçilmesini ve kuruluşların Millî Eğitim Müdürlüklerince takbedilerek her ay sonunda Bakanlığa bilgi verilmesini rica eder, başarılar dilerim.

Millî Eğitim Bakanı
K. Y. Reşat Şemsettin Sire

Her memlekette olduğu gibi bizde de yeni hayat gelişmeleri türlü bakımlardan okul ile ailenin gitgide birbirlerine daha çok yaklaşmasını gerektirmektedir.

Bugünün pedagojik formasyon almış öğretmeni, vazifesini hakkıyla yapabilmek için, tek tek her öğrencisini tanımak mecbur yetinde olduğundan eğitim işine kendinden evvel başlayan ailenin çocuk hakkındaki bilgilerini devir almağa çalışır. Bu sırada çocuğun okul dışı çevresi ve hayatı ile ailenin çocuğa karşı muamele ve tavırının ne olduğunu öğrenir; eğitim sorusunu kabul ettiği öğrencinin ilerlemesi yolunda ailenin de kendisine yardımını sağlamak için uğraşır.

Öğretim ve Eğitim işinde okulun başarı göstermesi birinci derecede ailelerin okula ve öğretmenlere itimat etmesine, ailelerin okul ile iyiliğe bağlılığına bağlıdır. Aksi halde öğretmenler çocukları istedikleri gibi yetiştiremez-

ve geliştiremezler. Hele çocukların ve gençlerin eğitimi hakkında aydın bilgilere ve kesin kanaatlere malik olmayan memleketlerde aile ile okulun anlaşması ve bağdaşması adeta milli bir zaruretir.

Eğitim prensiplerinde anlaşmazlıklar ve yarı yarıya yalnız yetişmekte olan nesil üzerinde zararlı etki yapmakla kalmaz, ileride hayat anlayışlarında ayrılıklar yaratmak suretiyle de, cemiyeti temelden sarsacak fikir perişanlıkları meydana getirebilir.

İlk okullarımızda öğretmenlerin ailelerle ajakaları oldukça ileridir; bilhassa öğrencinin devam, disiplin ve tembellik durumları dolayısıyla babalar ve analar okula davet edilerek kendileriyle çocukları hakkında görüşülür. Yaş ve okul derecesi yükseldikçe okulla ailenin münasebeleri azalır. Orta okullarla orta meslek okullarında, liselerde ve bu derecedeki meslek okullarında idare, karne yoluyla öğrencilerin durumunu ailelerine bildirir; bazı aileler de çocuklarının başarısızlığı takdirinde okula başvururlar; zaman zaman okulda tertip edilen müsamerelerde müdür, ailelere umumî bazı telkinlerde bulunur. Ailelerin okulla alâkalanma hareketi, köylerde okul binası yapma, öğretmene toprak verme gibi çok mühim işlerde görülür. 4274 sayılı Köy Enstitüleri ve Köy Okulları Teşkilat Kanununa göre kurulmuş (Köy Okulları Yardım Kurulları) vardır. Bazı kasabalarda orta okul binaları yapmak üzere kurumlar teşkil olunmuştur. İlk okullarda faydalı olmak için kurulan (Himaye Heyetleri) nin yer yer esaslı iyilikleri görülmektedir.

Memleketimizde okulja aile münasebetleri genel olarak yukarıda saptanan noktalarda toplanmaktadır. Kültür hayatımızda oldukça esaslı adımlar atılan devrimizde, okul-aile münasebetlerini geliştirmek için yeni birtakım çarelere başvurmak lüzumludur. Bu arada okuldan aileye giden alâka ile birlikte, aileden de okula yönelmek ve okulun hayatına devamlı surette bağlanacak alâkalara muhtacdır. Bu ikinci alâkayı tahrik ve bundan birtakım kurumlar meydana getirmek vazifesi de yine okula düşmektedir. Okul Aile Birlikleri kurduğumuz takdirde ana ve babalar, evlatlarının yetişmesini daha yakından

takibedecekler, okulun devam ettiği eğitim işine kendi yardımlarını getirecekler, evlatlarını daha derin bir surette tanıyacak, analık babalık seviyelerini kuvvetlendirip yükselteceklerdir. Böylece okul hakkında bilinmeden verilen yanlış hükümler mümkün olduğu kadar ortadan kalkarak, aile ile okul arasında bir işbirliği zihniyetine hâkim olmaya başlayacak, birbirini tamamlayan etkilerin tesiri altında öğrencilerimiz daha değerli insanlar olarak yetişeceklerdir. Bu neviden kurumların ilk vazifesi mensuplarını aydınlatmak olduğundan, lazımı geldiği gibi kuruldukları ve işledikleri takdirde okul bunlardan sadece fayda görecektir, birtakım tenkitlere maruz kalsa bile bunlardan haklı olanları ile kendini düzeltme, haksız olanlarına da cevap verme fırsatını bulacaktır.

Aile ve öğretmen birlikleri bütün ilk ve orta okullarda, orta sanat ve ticaret okulları ile kız sanat enstitülerinde, liselerde ve ticaret liserlerinde ve erkek sanat enstitülerinde kurulacaktır.

Okul müdürü, başöğretmeni veya öğretmenleri toplantılarda bulunarak birliklere çalışma konuları telkin edebilir, herhangi bir mesele hakkında açıklamalarda bulunabilirler.

Bu kurumların, teşekkül eder etmez bilimleri lazım gelen bazı esaslar vardır: Çocuk velileri böyle birlik halinde toplanınca okulu türlü bakımlardan tenkid edebilirler. Velî sıfatıyla kendileri okulla en çok alâkalanmaya yetkili vatandaşlardır. Ancak hiçbir zaman okulun kendi şahsî ve hususî menfaatlerine göre hare edilmesini istemezler. Okul velilerine, hattâ çocuklarını şahsî menfaatlerine göre değil, memleketin genel menfaatlerine göre idare edilir. Ana ve baba, çocuklarının en müstahşar şartlarla okumalarını isterler. Fakat mevcut malî şartlar içinde (en iyi) nin ne olduğunu tayin hakkı ana ve babaların değil, millî eğitim makamlarındadır. Keza okul örgütü ve öğretimi de husus kanunlarına ve mevzuatına göre yönetilir; bunlar ana babaların şahsî istek ve emirleri ile değişir şeyler değildir. Memnuniyetsizlik takdirinde velilerin malik oldukları hak her vatandaşın malik olduğu alâkalı makamlara şikâyet hakkıdır. Bununla beraber Okul Aile Birliklerinin okulların çalışmaları hakkında

daki istek ve telkinleri birliklerde öğretmenlerle ana ve babalar arasında dostça bir hava içinde görüşülür. Okul zamanını bozmayacak telkinler müsaite karşılanarak resmî yoluna göre nasameleye konur, Millî Eğitim Müdürlüğüne bildirilir, oradan gelecek emre göre hareket olunur.

Birliklerin kuruluşundaki esaslar şunlardır:
1 — Okul-aile arasında işbirliği kurmak maksadıyla ilk, orta ve lise basamağındaki her okulda bir (okul - aile birliği) kurulur.

2 — Okul - aile birlikleri, her okulun öğretmenleriyle öğrenci aile veya velilerinden kurulur. Anası, babası bulunmadığı takdirde öğrencinin velisi, aile içindeki yakını veya zaruret karşısında, ailenin yazıyla temsil edeceği erkek ve okulca tanınan kişidir. Ana, baba, ikisi birden de birliğe girebilir.

3 — Okul - aile birlikleri genel kurulu ilk toplantısını, öğretim yılı başında ve öğretime başladıktan sonra en kısa bir zama içinde yapar.

4 — Genel kurul toplantıları tercihan okulda, okul bahçesinde veya elverişli bir binada yapılır.

5 — Genel kurul her yıl ilk toplantısında bir yönetim kurulu seçer. Bu kurul ailelerle öğretmenler arasında seçilecek üyelerden teşekkül eder. Yönetim kurulumu teşkil edecek üyelerin sayısı genel kurulca tesbit edilir.

Yönetim kuruluna girecek olan üye öğretmenleri, okulun öğretmenler kurulu, diğer üyeleri genel kurul seçer.

Tek öğretmenli veya eğitimli okullarda öğretmen veya eğitimci yönetim kurullarının tabii üyeleridir.

6 — Yönetim kuruluna giren öğretmen sayısı bu kurulun üçte biri oranında olur.

7 — Yönetim kurulları okulda toplanarak ilk toplantıda gizli oyla araştırmaları, ihtiyaca ve üye sayısına göre başkan, başkan vekili, sekreter, sayman ve veznedar seçerler.

8 — Yönetim kurulu, ders yılı içinde mümkün olduğu kadar sık toplanır.

9 — Okul - aile birlikleri şu problemler üzerinde çalışırlar:

I. Okul hayatına hakim olan eğitim ve öğretim ilkelerinin ailelere tanıtılması problemi:

A) Ana ve babalara okul yönetmeliği ile programın ana çizgileri anlatılır. Yönetmeliğin esaslarını öğrenmek, ailelere babaların birçok lüzumsuz müraعاتlarını ve yanlış anlayışlarını ortadan kaldırmaktır. Çocuğun başarısızlığını garazla ve başkalarının başarısını iltimasla izah, memleketimizde genel alışkanlıklardandır. Bunun doğurduğu güvensizlik havası mânevi hayatımız için pek zararlıdır. Bu vaziyette tembelleri kendilerine teselli bulmakta, kıskançlar çalışanın değerini düşürmek için uğraşmaktadır.

Ana babalar okulla birleşerek bu gibi anlayışları giderme yollarını aramalıdır.

B) Öğretim vasıtaları ve öğrencilerce tedavî gerektiren eşya ve araçlar da ailelere tanıtılmalıdır.

C) Ana ve babalara okul binası da gezdirilmeli ve bütün gün çocuklarının içinde çalışmaları çevre tanıtılmalıdır.

II. Temizlik ve sağlık problemi:

A) İlk toplantıların konusunun temizlik ve sağlık olması tabiidir. Pislik ve hastalıkların ilk yayılma yer helâlardır. Her okulda akar su, hiç değilse her yüz kişi için 10 helâ bulunacak, helâ nâspeinde yıkanma muslukları olacak, bu musluklarda sabun bulundurulacaktır. Su, herhangi bir sebeple okula kadar getilememişse ilk olarak bunun çaresi düşünülecek, noksan helâların tamamlanması için başöğretmen veya müdür resmî yollardan müraعاتını yapmakla beraber kâfî ödenek elde edemezse birlik yoluyla bu alanda neler yapmak mümkün olduğunu araştırarak, Genel toplantılarda, okula bütün çocuklar temiz geldiği takdirde okulun temiz tutulabileceği, kalabalık yerlerde bulaşıcı hastalıkların daha kolay yayıldığı belirtilerek okul dokütorunun veya çocuk velileri arasında dokütorunun tasviyesi istenecektir. Her sabah yüzünü sabunla yıkamayı, âdet edinmiş kimselerde tahom hastalığının bulunmadığı ana ve babalara anlatılacak, bulunulan yerde sitema savunmasına okulun ne suretle yardım edebileceği düşünülecek, evlerde yeter gıda alamayan çocuklar için millî geleneklerimizden faydalanılarak sıcak öğle yemeği verme işi üzerinde durulacak ve okulda olduğu gibi her yerde içme sularının temizliği ne dikkat edilecektir. Öğretmenler velilere çocuğu tanımanın birinci yolunun onun sıhhatıyla alakalanmak olduğunu telkin edeceklerdir. Yüzde kızartılar, ileri derecede solukluk, burun akmaları, göz kızarma ve akmaları, öksürme ve aksirmalar, boğaz iltihapları, baş ve kulak ağrıları, islikler ve deri kızartıları, yaralar, titreme ile gelen ateşler, vücudun şurasında burasında ağrıları, bulaşıcı hastalıkları; düzgün oturamama, fevri haller, huzursuzluk, mukavemetsizlik, yorgunluğu; dudaklarda ve yanakta, solukluk, gözlerin çürüklüğü, fazla ağır veya hafif oluş, gevşek kaslar, dikatsizlik, gıda bozukluğunu hatırlatmalıdır. Hastalığın bulaşma devresini geçirmeden çocuğu okula göndermenin diğer çocuklar için ne kadar tehlikeli olduğu konuşulmalı, mümkün olursa bu hastalıkların korunma ve tedavi çareleri hakkında Kızılay'ın, Sağlık Bakanlığının afişlerinden faydalanmalı, sağlık bakımından bütün milletçe kalkınmamızın millî hayat için önemli üzerinde durulmalıdır. Keza okulun silinme, süpürülme, badanalanması vasıta ve imkânlarının artırılmasına, çiçek saklatılmasının, öğretme araçlarının ve levhalarının temiz ve itinalı bakılmasına,

bu hususta okulun gayretinin verimli bir hale gelmesine çalışılmalıdır.

B) Birlikler, evinden okula bir türlü temiz gelemeyen çocukların ev durumu ile de ilgilenir, aileler üzerinde sözle, yazı ile veya çeşitli kaynaklara başvurarak maddî yardımla eki yapmağa çalışır. Haşarata savaştmanın yolları ve usulleri hakkında ailelerle konuşmalar yapar, haşarata aşladığı tehlikeli hastalıkları ailelere anlatır.

Her çocuğun sağlık durumunun fişlerle tesbitine çalışmak da faydalıdır. Bu fişlerde ayrıca çocukların kardeş sayısı, babanın ve ananın sosyal durumu, mesleği ve kazancı, aile efradının sağlık durumu ilh. tesbit edilebilir.

III. Devam problemi:

Sağlık çalışmalarının hemen arkasından okula devamın temini için işbirliği gelir. Devamsızlığın türlü yerlerde türlü sebepleri üzerinde durulacak, günlük işlerin yapılmasının verdiği sonuçlar öğretmenler tarafından çocuk babalarına anlatılacaktır. Devam işi sağlandıktan sonra yeni okulun açmanın mânası yoktur. İlk okullarda öğretmenler, başöğretmenler okulun giren çocuk sayısı ile çıkan çocuk sayısı arasında mukayeseler yapacaklar, devamın sağlanması için bütün Devlet makamları tarafından alınacak tedbirleri anlatacaklar, bu hususta Devletçe yayımlanan rakamları vereceklerdir. Köylerde kız çocuklarının okula gönderilmemesi meselesi sık sık konuşulmalı, okulların kız, oğlan bütün çocuklar için açıldığı, kızların da bilginin nimetlerinden oğlanlar gibi faydalanma hakları olduğu, ana ve babaların bu hakkı onlardan almağa yetkili olmadıkları, kızları ve oğlanları bu tarzda ayırmanın, inkılâpları yapmış milletimiz için bir ayıp teşkil ettiği belirtilmelidir. Devamsızlık hastalıktan, iş görme mecburiyetinden veya yoksulluktan, aylıklıktan, krkandan... ile geldiğine göre birlikler ailelerle temas çareleri arayarak giderici tedbirleri bulurlar.

IV. Öğrencilerin beden eğitimi problemi:

A) Şehir ve kasabalarda mecburi öğrenim çağındaki çocuklara oyun yerlerinin sağlanması, okul - aile birliklerinin, üzerinde devamlı olarak duracakları işlerdendir. Köylerde okulun oyun alanından köy gençlerinin de faydalanmaları teşvik edilmelidir. Okullarca yapılacak gezintilere isteyen ana ve babaların gelmesi bu gezintilerin faydalarını genişletip sevincini artırabilir.

B) Birlikler hafta tatili ile büyük tatillerde gezintiler, geziler ve kamplar tertip etmeğe,

C) Cimnasöik ve spor bayramları hazırlanmağa da çalışırlar.

V. Fikir eğitimi problemi:

Okulun üzerine aldığı başlıca ödevlerden

birisi olan çocuklara bilgi ve maharet kazandırma ve bu sırada onların fikirlerini işletme işi, bilhassa ailelerin devamlı yardımıyla gerçekleştirilir. Bunun için;

a) Toplantılarda bu problem ne çeşitli cepheleri üzerinde durulur, konferanslar tertiplenir;

b) Aile ve ev durumu çalışmaya elverişli olmayan çocukların okula gelip çalışmaları sağlanır;

c) Dersleri geri kalan çocukları ayrıca yetiştirecek tedbirler alınır;

d) Öğrenciler için evlere de kitap verilecek şekilde kitaplıklar kurulur.

Kız Enstitülerinde annelerin okulla alakalandırılmaları birliklerin belli başlı ödevleridir. Enstitüler, mensuplarına bir kadın mesleği vermek için olduğu kadar evlerimiz için düzenlemek, kadınlarımızın ucuz ve temiz giyinmelerini sağlamak, çocuk bakımını tıbbî telkinlerine göre tertiplemek için kurulmuş ve muvaffak olmuş okullardır. Erkek orta sanat okulları ile İseleri, dersanelerde verilmesi gerekli klasik bilgilerle yetinmeyip mahallî iktisadî hayatına atmanıyla girmeye ve hayatın canı bir uzvu olmağa çalışmaları için muvaffak olmaları, okulların, öğretmenlerin, buldukları yerini ihtiyacına cevap vereceklerdir. Bu yönden de bütün okullarımız daha fazla halkın okulu olmak, mecburi öğretimi daha çok gerçekleştirmek, her derecedeki okullarda ve her mânada öğrenci kayıplarını daha fazla önlemek, hayatımızın reel şartlarını daha iyi tanıyıp onlara daha derin bir surette cevap vermek durumundadırlar. Çevreleriyle ilgilenmeyen okulun görevini yapmaktan vazgeç kalacağına şüphe yoktur. Okul - aile birlikleri bu ilgerin meydana getireceği tabii kurullardandır.

VI. Duygu eğitimi problemi:

a) Birlikler arastra okul iç ve dışında törenler, müsamereler, temsiller tertiplemek,

b) Resim ve müzik çalışmaları için imkân hazırlamak, koro ve sergiler meydana getirmek suretiyle bu problem üzerinde çalışırlar.

VII. Ahlak eğitimi problemi:

Birlik toplantılarında meselâ disiplin kuralları kararlarından bahsetmek, çocuklarda nevi kusurlarla nasıl mücadele edildiği hakkında fikir verebilir. Analarla babaların çoğu, çocuklarının masumluğuna inanmışlardır. Yaşları ilerledikçe, sühpesiz, çocuklar masum oldukları için, fakat tek tek o kadar iyi olan çocuklar, bilhassa kalabalık okullarda birleştikleri zaman, ne denli düşünülmemeyecek kadar aşırı hareket-

lerde bulunabilirler. Öğretmenler, hareketleri sebepleri üstünde duran meslek adamı oldukları için bu meseleleri sükûnetle mütalâa ederler. Fakat çocuğunun kabahatini öğrenen babanın hiddeti, onun masumluğuna inancı uşpetinde derin olur ve hiddeti dayak takbeder. Bütün birliklerde sık sık konuşulması lâzım gelen şey, dayanın kaldırılması olmalıdır. Dayanın, doğenin hiddetini yatırtmaktan başka bir faydası yoktur. Doğeni ise şerefsizliğe, küçüklüğe ve intikam duygusuna düşürür; bilhassa yalana sevkeder. Dayaktan korkan çocuk, yaşının mizacının, çevresinin ilasıyla düştüğü hatayı gizlemek için çareler arar; fakat yapıpının kötülüğü üzerinde düşünemez; çocuğun aklı iyilik lehine kazanılmış değildir. Hiddetin diğer bir görünüşü şekli de küfür ve kötü sözdür ki buna da dayanın başka türlü demek hata olmaz. Küfür ve kötü sözle de mücadele bütün öğretmenlerle ana ve çocukların konusu olmalıdır.

Bunlardan başka çocuk alışkanlıkları, korkuları ve kıskançlıkları vesaire okul - aile birliklerinde konuşulur. Bu konuşmalar ana ve babalar da kendi tecrübelerini getirirler. Dikkat edilecek nokta çocukta iyi hallerin çoğaltılması teşvik etmek ve sağlamaktır. Öğretmenler çocuğu heyecanları, arkadaşları, okuldaki muvaffakiyeti, zihni kabiliyetleri, genel istidatları, alâkaları, ileri gidileri ve geri kaışırları bakımından da tanımaya çalışırlar. Genel toplantılarda bu gibi meselelerden ancak herkesi ilgilendiren cihetler konuşulabilir. Her çocuğun özel durumu ana ve babalarla tek tek görüşüldüğü zamana bırakılacak, bu sırada öğretmen ana ve babanın çocuk hakkındaki görüşlerini öğrenmeye çalışacak, kendi görüşlerini de büyük bir dikkatle ve onları herhangi bir şekilde ümitsizliğe düşürmeden kısaca söyleyecektir. Bütün konuşmalar ve muameleler karşılıklı bir saygı ve itimat havası içinde ilerlemeli ve öğretmen kendisi çok söylemekten ziyade ana ve babaya söyleme imkânı bırakmalıdır. Çocuk hakkında uygulanacak tedbirler için onların da yardımı sağlanmalıdır. Menfi hallerin ve güçlüklerin konuşulmasından ziyade çocuğun gelişiminin müspet tarafları üzerinde durulmalıdır. Esasen okulda her şey çocuğun müspet ilerlemesini sağlamak içindir. Millî eğitimimiz de bir samimilik ve teşebbüs eğitimi olacaktır.

Köy okullarında ana ve babaların emeği her fırsat düştükçe zikredilmeli, okulun taşıması, taşınması, duvarlarını, çatısını, kapısını yapmış babalarla sivas ve badana için uğraşmış anaların emekleri tekrar edilmeli, okul çevresi onlar için sevişir bir hale getirilip kendileri oraya davet edilmeli, iyi havalarda, köylünün işi olmadığı zamanlarda çocuklara şairle okutulup şarkılar söylenildikten sonra bir de ana ve babalarının işleri üzerine problemler, meselâ bir hesap maçı yapılmalı, bir mektup yazdırılmalıdır. Bugün halk ile birleşerek köye su getirmiş, küçük bataklıklar

kurmuş, köy çamaşırlığını v. s. yi yapmış, mesleğimizin şerefi, birçok ilk okul öğretmenlerimiz vardır. Ahlak eğitimi bahsinde öğrencilerin:

a) Serbest okuyacakları kitaplar, seyredecekleri filmler,

b) Meselâ kahvehane gibi gıtmeleri uygun olmayan yerlerle gıdebimejeri için hazırlanacak yerler,

c) Süs, fazla para sarfı, gösteriş düşkünlükleri, soysoyla öğrenme, stygırsızlık gibi kötü temayülleri üzerinde de durulur.

VIII. Sosyal eğitim problemi:

Birlikler okulun öğrencileri arasında yardımlaşmağa sağlama gayretini kuvvetle destekler. Bunun için:

a) Gıda almağa muhtaç öğrencilere hiç olmazsa sıcak öğle yemeği sağlanır.

b) Giyeceğe, öğretim araçlarına muhtaç çocukların ihtiyaçları imkânâ göre giderilir.

c) Okul binasının ve öğretim araçlarının eksikliği imkânâ göre tamamlanmağa çalışılır.

d) Okul kooperatifleri yasanına göre okulda faaliyet bilhassa desteklenir.

e) Memleketin türlü sosyal yardım kurumlarına mümkün yardımlarda bulunulur.

Yukarda bahsedilen problemler tamamıyla misal mahiyetindedir. Verilen sağlıklardan bir kısmının herhangi bir çevrede uygulanamayacağı, her yerde bu iş için yeter alâka toplanmanın mümkün olmadığı, hattâ bu nevi çalışmaların hayata geçmesi sürülebilir. Şu ciheti söylemek lâzımdır ki her yerde yapılması gerekli işleri öğretmen ve müdürlerin tecrübe ve alâkaları tayin edeceklerdir. Bugün okulla aile münasebetlerini pek uyanık şekilde ileri götürmeye muvaffak olmuş öğretmenlerimizle müdürlerimiz vardır. Öğretmenlerden, okul ve millî eğitim müdürlerinden istenen, yapılabilecek olanı yapmaktır. Okul ve çocuk meseleleri o kadar mühim ve insani meselelerdir ki ona kâmin tarafından dokunulursa dokunulsun arkasından geniş bir iş ve çalışma akını gelecektir.

Yukarda sayılan problemlerle buna benzer problemlerin çözülmesi için birlik yönetim kurulu ihtiyaca göre, ailelerle okulun temasını:

a) Genel kurul,

b) Bir döneme devam eden öğrencilerin aile kurulu,

c) Bir sınıfa deram eden öğrencilerin aile kurulu,

c) Bir sınıf devam eden öğrencilerin aile kurulu

toplantularıyla sağlar.

Ayrıca ailelerin tek tek sınıfların sorumlu öğretmenleri ile temasa gelmeleri de sağlanır.

Okul - aile birlikleri başkanları arada sırada mahallindeki millî eğitim müdür veya temsilcisinin başkanlığında toplanarak birlikler arasında da birlik meydana gelmesine çalışırlar.

Birlikler, okulu yapmakta olduğu işler üzerinde desteklemeyi iş ediniş onu güç duruma sokacak kararlar vermemekten, tamamıyla eğitimsel olan amaca siyaset karıştırmaktan çekinirler.

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ 18/XII/1946

Sayı: 83/16435

ÖZET:

1778

«Türk dil bilgisi» adlı eser h.

Ahmet Cevat Dilemre tarafından hazırlanan ve 500 kuruş fiyatla yayınevlerinden ve İstanbul'da Hilmi Kitabevinden temin edilebilecek olan «Türk dil bilgisi» adlı kitabın lise ve bu derecedeki okullara, başvurulacak kitap olarak tavsiyesi uygun görülmüştür.

İlgililere bildirilmesini rica ederim,

Millî Eğitim Bakanı a.

A. Ö.

B. Kadırgan

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ 18/XII/1946

Sayı: 83/16436

ÖZET:

1779

Gökyüzü haritası h.

İstanbul Üniversitesi bilim yardımcılarından Dr. Gleissberg tarafından hazırlanan ve 75 kuruş fiyatla İstanbul'da Üniversite Kitabevinde satılmakta olan gökyüzü haritasının lise fen ve edebiyat kollarıyla öğretmen okulları ve köy enstitüleri için yardımcı kitap olarak tavsiyesi uygun görülmüştür.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.

A. Ö.

B. Kadırgan

KIZ TEKNİK ÖĞRETİM 20/XII/1946

MÜDÜRLÜĞÜ

ÖZET:

Sayı: 34428

Yemek ocaklarının kul-

1780

lanılması h.

390 sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanan 1684 sıra numaralı tamim gereğince kız enstitüleriyle akşam kız sanat okullarına Ankara Birinci Erkek Sanat Enstitüsünden gönderilen mutfak ocaklarına hemen ihtiyaç varsa kullanılmasında bir sakınca yoktur.

Gereğine göre hareket edilmesini rica ederim.

N. B.

Millî Eğitim Bakanı a.

R. Uzel

KIZ TEKNİK ÖĞRETİM 23/XII/1946

MÜDÜRLÜĞÜ

ÖZET:

Sayı: 34848

Olgunlaşma Enstitü-

1781

sünde teşhir edilmek üzere gönderilecek iş-

ler h. Kız Teknik Öğretim okullarında yapılan çeşitli işlerden okulları tanıtmak maksadıyla teşhire değer olanlarının İstanbul'daki Kız Teknik Öğretim Daimi Sergisinde teşhir edilmesi uygun görülmüş ve bu hususta İstanbul'da Beyoğlunda Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü Müdürlüğüne gerekli emir verilmiştir.

Bu Enstitü Müdürlüğüne okullarımıza yazılı ile müracaat edilerek en çok 15-20 gün süre ile teşhir olunup derhal ifade edilmek üzere işler istenecektir.

Müracaat vaki olduğunda, gereğinin tezelendirilerek yazışmalara meydan verilmesini rica ederim.

N. B.

Millî Eğitim Bakanı a.

R. Uzel

İLK OKUL ÖĞRETMENLERİ 2/XII/1946

YAPI SANDIĞI

ÖZET:

[Sayı: 4/577]

1782

Sandık evlerine yerleş-

ecek ortaklarla yapı-

lacak kira sözleşmeleri

h.

İlk Okul Öğretmenleri Yapı Sandığı İnce Kurulu Başkanlığına

27 mayıs 1946 tarih ve 4.1760 sayılı genelgeye ektir: (*)

Sandık evlerine yerleştirilmiş bulunup ta sözleşme süreleri sona eren veya yeniden yerleştirilen kiracı ortaklarla yapılacak kira sözleşmeleri özel şartlarında;

a) 4 üncü maddedeki «özel idarece tahakkuk ettirilecek bütün vergiler» kaydının kaldırılması.

b) 9 uncu madde olarak: (Bu sözleşmede tesbit edilen kira bedeli geçici olup eve tadilat komisyonunca veya yetkil makamlarca tahakkuk ettirilecek kira bedeli esas tutulmak suretiyle Sandık Yönetim Kurulunun yeniden tayin ettiği kira bedelini ödemeği. Kiracı şimdiden kabul ve taahhüt eder.) Hükümünün eklenmesi.

Suretiyle değişiklik yapılması uygun görülmüştür.

Gereğince işlem yapılmasını rica ederiz.

İlk Okul Öğretmenleri Yapı

Sandığı Müdürlüğü

M. Aydın H. Oruç

(*) Sandık Genelgeler Dergisi: II, sayfa 54 de yayımlanmıştır.

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

T. C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

Cilt: 9

13 OCAK 1947

SAYI: 416

YÖNETMELİKLER:

Talim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 519

ÖZET:

Karar tarihi: 17/XII/1946

1946-47 öğretim yıl-

ında Kız Teknik Öğre-

tim okullarına alınan

öğrencilerin devam sü-

resinin ne suretle lie-

saplanacağı h.

Öğrenci yazma işleminin 1 kasım 1946 tarihine kadar uzatılması zarureti karşısında 1946-47 öğretim yılında Kız Teknik Öğretim okullarına yeniden kaydedilen öğrencilerin ders yılı sonundaki devamları hesab edilirken okula yazıldıkları tarihin başlangıç olarak alınması hakkında Kız Teknik Öğretim Müdürlüğü'nün 16 ekim 1946 tarih ve 6856 sayılı yazısıyla yapılan teklif Kurulumuzca da uygun görüldüğünden keyfiyetin Bakanlık Yüksek Makamının onamına sunulması kararlaştır.

Uygundur

17/XII/1946

Millî Eğitim Bakanı

K. Y.

Reşat Şemsettin Sırer

GENELGELER:

TALİM VE TERBİYE

16/XII/1946

DAİRESİ

ÖZET:

Sayı: 2-1637/25

1783

Lise fen kolunda kitap

tanıtma işi ve okul klâ-

sikleri üzerinde çalış-

malar h.

Lise Müdürlüklerine

Lise Fen Kolunda kitap tanıtma işiyle okul klâsikleri üzerindeki çalışmalara Türkçe saatlerinden dörtte bir zaman ayrılması, bu ayrıma ayrılan saat içinde olabileceği gibi öğretmenlerin gerekli göreceği türlü şekillerde yapabileceği; bu kadar kısa bir zaman içinde okul klâsiklerini derste incelemek mümkün olmayacağı için öğrencilerin kitapları daha çok kendi kendilerine

okuyarak derste öğretmenin sorularına cevap verecek durumda bulunmaları gerekmektedir. İlgililere duyurulmasını rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.

K. Y.

B. Kadırgan

ERKEK TEKNİK ÖĞRETİM 20/XII/1946

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 34441

1784

Okullarda burslu gün-

düzlü olarak öğrenim

yapmakta bulunan öğ-

rencilerin burs ücretle-

ri h.

Erkek Sanat Enstitüleriyle Erkek Orta Sanat Okulları Müdürlüklerine

1 — Erkek sanat enstitüleriyle erkek orta sanat okullarında Millî Savunma Bakanlığı hesabına burslu gündüzlü olarak öğrenim yapmakta olan öğrencilerin burs ücretleriyle giyim eşyalarının okul müdürlüklerince Askerlik şubeleriyle temas edilerek temin edilmesine; Millî Savunma Bakanlığı ile yapılan anlaşma sonucunda karar verilmiş olup; bu husus okullara 5 ocak 1946 gün ve 00495 sayılı tamim ile bildirilmiştir.

2 — Burslu öğrencilerin bir kısmına tatil aylarında ücretlerinin verildiği bazı şehirlerdeki öğrencilere de verilmemiş okul müdürlüklerinin Bakanlığımıza yaptıkları müracaatlardan anlaşıl-mış olduğundan, bütün öğrencilere hiç kesinti yapılmadan burs ücretlerinin verilmesi hususu Maliye Bakanlığımıza yazılmış ise de, adı geçen Bakanlıktan alınan 6/XII/1946 gün ve 13182-274/7306 sayılı yazıda, burs ücretlerinin ancak öğretim süresi içinde verilebileceği bildirilmiştir.

3 — Bu husus Maliye Bakanlığından Millî Savunma Bakanlığımıza da bildirilmiş olup, adı geçen Bakanlıkça Askerlik şubelerine gerekli emir verilmiş üzeredir.

4 — Bundan sonra Millî Savunma Bakanlığı burslu öğrencilerle burs ücretleri Bakanlığımız bütçesinden ödenen Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğüne hesabına burslu olarak öğrenim yapmakta olan öğrencilere

a) Sınıflarına göre okullarda teorik ve pratik öğretime devam edildiği süre dışında kalan aylarda,

b) Hava tedbiri süresi içinde, burs ücreti verilmeyecektir.

I. veya II. dönemlerde bitirme imtihanlarına girerek başarı göstermemiş bulunanlar lise sınıfı geçme ve bitirme imtihanları yönetmeliğinin 48. maddesi gereğince üç defa daha bitirme imtihanlarına girme hakkı bulunanların okulu devam mecburiyeti bulunmadığından, bu süre içinde bu gibilere de giyim eşyası ve burs ücretleri verilmeyecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı a.

F. U.

R. Uzel

ERKEK TEKNİK ÖĞRETİM 20/XII/1946

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 34442

1785

ÖZET:

Erkek Orta Sanat Oku-

lu mezunlarından mec-

burî hizmetlerini yap-

mak üzere bir göreve

tâyin edilmek istiyenle-

rin dâleklerinin yerine

gönderilmeyeceği h.

Erkek Sanat Enstitüleri ve Erkek Orta Sanat Okulları Müdürlüklerine

1 — Okullarımızda Millî Savunma Bakanlığı ve Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü hesabına yatılı veya burslu gündüzlü olarak öğrenim yapmakta olan öğrencilerden bir kısmı, erkek sanat enstitülerinin II. dönemlerinde öğrenimlerine devam edemeyeceklerini, erkek orta sanat okulu mezunu olarak hesaplarına öğrenimlerini yapmakta oldukları kurumlarca görevlendirilmelerini istemektedirler.

2 — Bu husus Millî Savunma Bakanlığımıza ve Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğüne Bakanlığımızca yazılmış ise de, Millî Savunma Bakanlığından alınan yazıda erkek orta sanat okulu mezunlarının gedikli erbaş yetiştirilmek üzere Orduya kabul edilmelerine imkân olmadığı, Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğüne de, Fabrikalar için yetkili işçiyi ihtiyaçları bulunduğunu, bu sebepten kendi hesaplarına öğrenim yapmakta olanların ancak erkek sanat enstitülerini bitirdikten sonra tayinlerinin yapılabileceği bildirilmektedir.